



„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torških, četrških**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za teden meseč. f. — 30, izven Avstrije f. 1,40
za tri mesece 2,50 4, —
za pol leta 5, — 8, —
za vsa leta 10, — 16, —
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč.,
izven Trsta po 3 nvč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nvč., izven Trsta 5 nvč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašati se računa po tarifu v petiti; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmetnjena in javno razveljavljena, do-
mači oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker ne frankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema uredništvo ulica Molino pic-
colo št. 3. II. nadst. Odpriete reklamacije
so proste poštnine.

„Edinosti je moč.“

Prva izjava grofa Goluhowskega.

Predvčerajšnjem je imel odsek ogerske delegacije za vnanje stvari svojo prvo sejo. V tej seji se je naš novi minister za vnanje stvari, grof Goluhowski, predstavil z nastopno izjavo:

V posebno čast mi je, da sem bil izbran naslednikom visokozaslužnega državnika, ki je skoro 14 let toliko srečno kolikor spretno vodil vnanje stvari monarhije in pod kojega vodstvom je pognala globoke korenike ona politika, koja pač moramo pripoznati kot najbolj pravo in najprimernejšo našim koristim. Politiko, koji sem bil vsikdar zvest in prepričan pristaš, možno je označiti nastopnimi kratkimi besedami: nepremakljivo se moramo držati podlage, kakor nam jo je ustvarila mirovna zveza treh centralnih vlasti evropskih, koja zveza ne le ne izključuje gojenja najboljših in prijateljskih odnosov do vseh drugih vlasti brez razlike, ampak celó zahteva tako gojenje. Prijateljski odnosi, v kojih živimo danes na vse strani, odgovarjajo brezpogojno svrham in ciljem naših zavezniških odnosov do Nemčije in Italije, tako, da se nam naravnost usiljuje kot zapoved, vzdrževati in gojiti to zvezo. In bodite zagotovljeni, gospóda moja, da ne opustim ničesar, da zadovoljim tej nalogi. Iz predstojećih izvajanj morete torej razvideti, da vzlic temu, da sti se menjali osebi v ministerstvu za vnanje stvari, vendar absolutno ni smeti govoriti o kaki spremembi v sméri vnanje politike ali celó o kaki spremembi v zistemu. Vspehi, ki smo jih dosegli na dosedanjih poti, so tako zadovoljive nravi, da si ne moremo želeli boljšega in sicer tem manje, ker iz tega navstalo stanje najvernejše odgovarja tradicijam in stremljenjem monarhije, koja poslednja se je vsikdar trudila — ne da bi pri tem niti mislila na kake agresivne namene — da najde zadoščenja in zadovoljstva v mirnem razvoju mednarodnih odnosov, v jačanju svojega ugleda in stališča svoje sile na zunaj, kakor tudi v napredku in blaginji narodov. Odkar so bile zbrane zadnje delegacije, se ni v ničemer spremenilo ugodno razveseljivo položeno, koje naglasiti mi je bila ravnočar čast, in jaz ne vidim na obzorju nobenega resnega oblaka, ki bi mogel vzbujati bojazen, da se utegne skaliti to položeno v doglednem času. V očigled toli mirni konstelaciji, odpira se pred menoj širo polje za delo v ta namen, da se polagoma razvije naša trgovinska politika in z isto spojena racionalna organizacija izvestnih strok našega zastopstva ali konzul-

larstva. V ta namen namerujem pri delegacijah v bodočem letu stopiti pred Vas s poročili, ki bodo seveda zahtevali novih žrtv, kojih izvedenje se pa je pokazalo potrebno z ozirom na odnose, spremenjene po najnovjših dogodkih na skrajnem Vstoku. In sedaj mi dovolite gospóda, da se izognem nadaljnjim izvajanjem. Še premalo časa sem v svoji službi, premalo še sem se seznanil s podrobnimi vprašanji svoje stroke, da bi se mogel spuščati v temeljite izvajanja. Ne preostaja mi drugega nego da se priporočim Vaši dobroti ter da Vas prosim biti uverjenimi, da ne opustim ničesar, s čemer si morem pridobiti Vaše zaupanje; kajti ne treba mi še le zagotovit, da so mi koristi Ogorske na srcu, kakor Vam, ter da se bodem vsikdar trudil in nastojal zastopati te koristi po svoji vednosti in vesti.

Raba hrvatskega jezika pri fin. oblastih v Istri.

Interpelacija posl. dra. Laginje, Spinčiča in tovarišev na njegovo ekselencijo finančnega ministra v seji poslanske zbornice dne 7. junija 1895.

Vzlic jasnim določilom državnih temeljnih zakonov, v katerih je zajamčena enakopravnost jezika in narodnosti različnih plemen v uradu, v šoli in sploh v javnem življenju, in negledé na posebne odredbe in ukaze, ki so se ponovno izdale in zabičale gledé na uradno rabo različnih v Primorski običajnih jezikov, dajejo posamični, žal, da mnogi organi finančne uprave v Istri svojim nezakonitim postopanjem še vedno povoda tožbam se strani slovenskega prebivalstva.

Da utrdimo to z jednim vzgledom, priklopljenih je tu 28 opominov, ki jih je uročil nedavno c. k. davčni urad v Motovunu posamičnim stanovnikom sela Topolovec; ti, kakor vsi drugi, po rečenem davčnem uradu izdani opomini so izpolnjeni na izključno italijanskih ali nemških tiskanicah v prvo omejenem jeziku. Na dlani imamo, da Topolovac ni italijansko selo in da njega prebivalci kakor Rodin, Markežič, Saule, Beškin, Stanič itd. niso nikaki Italijani.

Ker so se adresati branili vsprejeti opomine, ne da bi ugovarjali, poskušalo se je z nepoklicane strani oplasiti posamičnike s tem, da jim bode gorje, ako se ne zadovoljijo z italijanskimi opomini. Markežič Anton pok. Antona, vulgo Buzič, Mejak Anton pok. Antona, in Markežič Miha pok. Antona bi mogli o tem povedati podrobneje.

Ne le z opomini, ampak z raznimi plačilnimi nalogi, davčnimi knjižicami, pobotnicami itd. se tako postopa, da se pri nekaterih davčnih uradih popolnoma, pri drugih skoro popolnoma prezira v deželi navadni hrvatski

jezik. Dá, prišlo je v Istri tako daleč, da je neki davčni uradnik, ki je sicer popolnoma več hrvatskemu jeziku, izjavil brez ovinkov, da se ne bode nikdar posluževal tega jezika.

Podpisani se čutijo torej primorane staviti nastopna vprašanja do njegove ekselence, gospóda finančnega ministra:

„1. Ali hoče njegova ekselencija tu pri-
dejane in vse druge opomine, izdane v teku
letu slovenskemu prebivalstvu nekakega o-
kraja Motovunskega in drugih davčnih okra-
jev Istre, izjaviti nezakonitimi ter zaukazati
dotičnim uradom, da se jim je pri izdavanju
novih opominov posluževati v deželi navad-
nega jezika dotičnega prebivalstva?“

2.) Ali je njegova ekselencija pri volji, pozvati na strog odgovor vse one, ki v državni finančni službi po Istri nekazneno prezirajo po državnih temeljnih zakonih zajamčene jezikovne pravice hrvatskega naroda in dotične zakone, naredbe in druge odredbe?“

Na Dunaju, 5. junija 1895.

Dr. Laginja, Spinčič, dr. Vašaty, König, Březnovsky, dr. Brzorad, dr. Gregorec, dr. Lueger, Steiner, Elm, Biankini, Dapar, Perić, Hajek, Sokol, Selmal, dr. Slama.

Politiške vesti.

Iz državnega zbora. Z Dunaja nam pišejo dne 10. junja 1895: Gnjiloba kaže se nam tudi v interpelaciji in nujnem predlogu glede zavarovalnega društva „Austria“, pri katerem manjka 1 milijon in 200.000 gld., kar si vlada tako tolmači, da se je bil zaračunal neki pokojni ravnatelj. Ta primanjkljaj bi morali plačati oni, ki so vlagali v društvo — a vlagali da so po nalogu uradnih predstojnikov. Včeraj je bilo jako viharo zborovanje tega društva. Radi načrta pododsekov tega za volilno preosnovno bile so včeraj velike demonstracije v „pratrnu“, v „pratersternu“, v gospodski ulici in pred parlamentom. U pratrnu je bilo do 10000 delalcev. Drugod manje. Prišlo je do spopadov med delavci in policijo in bilo je razbitih glav — na jedni in drugi strani. Parlament je bil skoro poln redarjev, radi česar je poslanec dr. Pacak med odobravanjem mnogih povprašal predsednika, kakó je mogel dopustiti, da je vojska redarjev zasela parlament. Obstrukcija tirala se je tudi danes a dostojno. Veči del seje sta govorila doktor Kaizl in dr. Pacak. Proti koncu seje je došla v razpravo nujnost predloga dra. Pacaka, da naj se vendar enkrat predloži v razpravo proračun za leto 1895, kajti vlada troši za to leto že 6 mesecev. Razun Pacaka sta govorila dr. Gessmann in dr. Lue-

ger. Med tema poslednjima in predsednikom in drugimi poslanci prišlo je do burnih prizorov in nezaslišanih rečij. Vse to pa nekako odgovarja stanju in položenu, v kojem živimo. Čitajte le novine, da vidite kako se je godilo in vsiklikalo. Čitale so se tudi razne interpelacije, med temi tudi interpelacija poslancev Spinčiča in tovarišev glede postopanja z listinami občine podgrajske.

Celjsko vprašanje. Dolgo dolgo se je obotavljal proračunski odsek poslanske zbornice vgrizniti v kisló jabolko celjskega gimnazija, ali slednjič je prišlo na vrsto to sicer malenkostno, ali po nestrpnosti nemških kolovodij v veliko državno zadevo povzdigneno vprašanje. Predvčerajšnjem se je posvetoval proračunski odsek o naslovu „srednje šole“ in na dnevni red je prišel tudi celjski gimnazij. Poročevalec dr. Beer — jeden prvakov nemške levice — je predlagal, da je to postavko odkloniti, zajedno pa je pozvati deželno šolsko oblast štajersko, naj se izjavi, ali in kje bi bilo zasnovati za slovensko mladino zavod z nemškim in slovenskim učnim jezikom. (Ta predlog morajo slovenski poslanci odkloniti kar brezpogojno. Kajti jasno je, kaj namerujejo nemška gospóda: potisniti bi hoteli namerovani dvojezični gimnazij v kako malo gnezdo, kjer bi popolnoma nedostajalo pogojev za vspešni razvoj zavoda; zavod bi hiral in o veselja potem v nemškem taboru — odkrižali so se slovenskega gimnazija v Celju in zajedno dognali dokaz, da slovenske srednje šole so nemogoče in da jih ljudstvo noče! Ta manever treba preprečiti. Op. ured.) V istem zmislu se je izjavil, kakor poročevalec Beer, tudi levičar Hallwich, izjavivši, da nemška levica predloži votum manjšine, ako bi se vsprejela ta postavka. Posl. Herold je opazil prav umestno, da, ako bi prišlo nemštvo v nevarnost po jedni sami šoli, potem je to nemštvo prazna fraza. Kaj se če, Spodnja štajerska je slovenska! — Naučni minister Madejski je izjavil, da se vlada mora držati načela, da treba poštovati kulturne potrebe vseh narodnosti. Potreba je, da se v krajih z mešanim prebivalstvom snujejo dvojezični zavodi. V Mariboru se je dobro sponeslo tak zavod. Sklep deželnega zbora štajerskega v tej zadevi nima tega pomena, kojega se mu pripisuje, ker se je storil v odsotnosti Slovencev. Vlada rada spoštuje narodna čustva, vprašavno odredbo smatra kot pravo in je sklenila izvesti jo. Minister obžaluje, da hoče levica glasovati proti tej postavki. Poslanci Kaizl, Klun, Gregorič in Pininski so izjavili, da bodo glasovali za postavko.

govoril je, „je plemeniti gospod Pavel Gregorjanec, poročnik hrvatske narodne vojske?“ „Sem.“ odvrnil je Pavel.

„Poslal me je na službo vašej milosti gospod Blaž Pernhart, kapitan njegove cesarske svitlosti — z desetimi konji. Jaz sem desetnik Jurij Mencinger in pričakujem povelja vašega gospodstva.“

„Nekoliko kasno ste došli, toda dobro ste došli“ odvrnil je Pavel. „Desetnik! Evo, jaz Pavel plemeniti Gregorjanec, poročnik narodne vojske, zasačil sem ta-le dva zlodejca, kako sta oboroženo rokoj in razbojniškim načinom na javni cesti napadla na tega starca in na tega dekleta, da jima storita zlo na duši in telesu. Teh zlodejcev je menda še več po gozdu, a vi jih iščite, kakor bolje znate, a ta-le dva, ki sta očito prelomila deželne zakone in krščanski mir, izročam vam, da storite kar trebe.“

„Razumim vaše gospodstvo,“ odgovoril je desetnik in se zatem obrnil k oklopnikom: „Pet mož naprej v gozd, pet mož meč v nožnico in s konja,“ pokazavši jim prstom Črnčiča in Pervana. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

72

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Senoa.

X.

„Miloše,“ zaklical je Pavel; „poglejno, kdo sta ta lopova!“

Mirno je pristopil haramija, odbivši železno naobraznico omamljenemu konjiku.

„Glej, svetega mi Nikole! To vam je, gospodare, glavoj Lacko Črnčič, sluga vašega gospóda očeta. Glejte lopova! Zakril se je pod španjsko parado in železno kapo, da more haračiti po volji. Ali mu je presedlo, svetca mi, je! Vaš ga je šestoper (buzdovan) ljudski poljubil, da mu bode zvenela pamet do mrkelega groba. — A kdo si ti, zlodrug črni?“ obrnil se je Radak k drugemu konjiku, ki se je motal pod ranjenim konjem. „Snemi krinko, da ti vidim črni obraz, lupež ti!“

Drhté pridvignil je nesrečnež železni zaklon in gledal je haramijo licem, kakor da ga je popadel krč.

„Ivša Pervan!“ nasmejaj se je Radak; ti-li, kukavica? Črni ti je bil i petek i svetek! I ti si se dal na nedelo (Nedelo znači v hrvatskem zlodelo. Prelagatelj.) No čakaj, dobiš svojo plačo, tudi če danes ni sobota!“

„Gospodar, odpusti,“ zajecjal je nesrečnež, „kaj morem jaz — jaz sem ubožec, — moral sem — moral!“

Pavel je pristopil k vozu. Dora, prevzeta od velikega strahu, ležala je brez zavesti, blede — rekel bi mrtva. Mladenec se je sklonil nad njeno lice in nemo motril lepoto dekličino. „Angelj sladki!“ zašepetal je otožnim licem, „kolika nevolja došla je nate, slabotna devica! Hudobija in glupost zarotila se je proti tebi, čista duša, da postaneš plenom pogrešne volje. In zakaj srce? Zaradi mene, zaradi moje ljubezni. Toda hvala Bogu, zopet sem te obvaroval zla, sirotica moja, v koje te je vrgla hudobija in klevet človeška. Odpusti, duša, ker trpiš radi mene, odpusti, maščujem te, prisegam!“

V tem ko je mladenič vtopljen gledal dekleta, ubijale so brivca pod ribičevo streho peklenke muke. Vse njegovo snovanje in

kovanje uničeno! Dora rešena, za katero je bil mislil, da bode njegova, vsaj na pol njegova. V možganih se mu je vrtelo kakor od medlevice, hotel je počiti od jeze, hotel zadržati Pavla, toda ni se mnil od strahu.

H krati začul se je savskim bregom od Grguričevega broda topot konj. Brivec je obrnil glavo proti oni strani. Zaradi grmovja in gozda ni mogel ničesar opaziti. Za gozdičem jezdilo je kakih deset cesarskih oklopnikov. Pred njimi je korakal Jerko, utrjen od dolgega pota, od nagle hoje. Bil je tam v Zagrebu, da ponese pismo brata Pavla, s katerim je iskal pomoči od kapetana Blaža Pernharta. Grguričevim brodom provel je muthak oklopnike prek Save. Došedši blizu Kraljevega broda namignil je orožnikom, naj nadaljujejo pot, a on je izginil v gošči. Od žalosti zatrepetal je brivcu srce, opazivšemu svetle čeljade konjnikov, ki so sedaj došli na cesto. — Pavel, pridignivši glavo, slekel je s sebe plašč in pokrtil brez zavestno sirotico.

Pred njega stopil je oklopniki vodja, brkata postava.

„Vaše gospodstvo, dozdeva se mi,“ spre-

Za splošno volilno pravo. Predvčerajšnjem so zborovali delavci na Dunaju na različnih krajih. Vsi govorniki so se izjavili proti načrtu za volilno preosnovo, kakor ga je izdelal pododsek. Zborovanja so se vršila mirno.

Različne vesti.

Našim čitateljem. Danes zaradi visokega praznika Sv. Rešnjega Telesa ne izide večerjo izdanje „Edinosti“. Prihodnja številka izide torej v soboto ob navadni uri.

Avdiencija. Nj. Vel. cesar vsprejel je dne 10. t. m. ravnatelja Tržaške policije dvornega svetovaleca Tschernka v avdienciji.

Cesar v Brucku. Dne 11. t. m. ob 6. uri zjutraj dospel je cesar v vojaški tabor v Brucku ob Litavi. Nj. Vel. so spremljali vojni minister, oba generalna nadzornika vojske, razni inozemski vojaški atašeji itd. Njegovo Veličanstvo je o vsprejemu vprašal, koliko škode so povzročili poslednji viharji in poplave, izreki globoko svoje sožalje. — Potem si je ogledal cesar vojaštvo v taboru. Izjavil je Svoje Najvišje priznanje na dovršenih vajah, posebno je pohvalil 3. bataljon polka „Hoch-und Deutschmeister“, katerega je označil kot najboljši bataljon Dunajske posadke.

Boj za slovensko šolo v Gorici. Dne 26. t. m. bode razpravljalo upravno sodišče na Dunaju o pritožbi mestne občine gorške proti naredbi naučnega ministerstva. Italijani sami vedo sicer, da upravno sodišče gotovo razsodi v zmislu ministerijske navedbe, ali njim je le do tega, da stvar zavlačujejo. Res trnjava pot je nam Slovencem do svojih pravic!

Pri razpravi bode imela vlada svojega zastopnika, slov. stariše pa bode zastopal odvetnik dr. Fuchs.

Odgovor na pritožbo proti volitvam volilnih mož v občini poreški. Volilci te občine so se pritožili proti volitvam volilnih mož, ki so se vršile dne 25. in 26. aprila v Poreču. Na to pritožbo odgovorilo je c. kr. okrajno glavarstvo v Poreču sledeče:

„Uvaživši vašo pritožbo, predloženo visokemu c. kr. namestništvu v Trstu v za devet volitev volilnih mož mestne občine Poreč, priobčujem Vam, da je podpisano podvrglo Vašo pritožbo strogemu pregledanju ter da je točno pregledalo toliko volilne liste kolikor listine o glasovanju.“

Vzemši v obzir izključenja in pripuščenja volilcev, koja smatramo podpisano nezakonitimi, naslo je, da imajo izvoljeni volilni možje vedno še večino treh glasov.

Iz tega razloga okrajno glavarstvo ne more odstopiti od svojega odloka z dne 2. t. m., kojim je bila, v zmisli §. 33 deželnega reda, potrjena volitev volilnih mož mestne občine Poreške.

Kar se pak tiče Vaše želje, da bi se Vam dala na upogled listina o glasovanju, visoko c. kr. namestništvo v Trstu ni ugodilo tej prošnji, z ozirom na to, da ni vtemeljena v zakon.

Obveščujete se o tem vsled naloga visokega c. kr. namestništvenga predsedništva v Trstu z dne 7. maja t. l. št. 977/P.*

K temu odgovoru nam ni opaziti stvarno drugega nego to, da se je pri razglasenju izdala volitev reklo, da ima italijanska lista volilnih mož večino 50 glasov, da je torej c. kr. okrajno glavarstvo našlo 47 nezakonitih slučajev pri volitvi volilnih mož v Poreču, ali z drugimi besedami, da je volilna komisija v Poreču, v kateri je bil tudi c. k. volilni komisar, ali 47 hrvatskih volilcev nezakonito odklonila, ali pa italijanskih nezakonito pripustila. Kake nezakonitosti so to bile, tega nam ne pove c. kr. okrajno glavarstvo. Vsakako pa kaže že to število nezakonitosti, kake vrste je evet italijanske avite culture istrske. Bilo to na čast italijanski gospodi in pa okolnostim, v katerih živimo!

Mestni svet tržaški. Predsinočnem nadaljeval je mestni svet v javni (X.) seji razpravo o načrtu za preosnovo organizacije občinskega uradništva. Seji je prisostvovalo 42 poslancev, predsedoval je župan dr. Pitteri.

Po odobrenju zapisnika IX. seje priobčil je župan, da mu je došlo pismo, v katerem mu jeden mestnih svetovalec očita, da je župan želim dostojanstvo svetovalec, ker v prejšnji seji ni odločil nadaljevanja razprave.

Župan je omenil, da na to pismo niti ne odgovori, ker je bila večina prisotnih sklenila, da prične takoj razprava ter je potem tudi manjšina glasovala za to.

Potem je zbor nadaljeval razpravo o pomnoženju števila občinskih uradnikov. Prišel je s členom 17. predloge delegacije. — Dr. Morpurgo je utemeljil svoj predlog, da naj se okrajni zdravniki v mestu ne uvrstijo v nikakoršen plačilni razred, kakor tudi zdravniki primariji niso uvrščeni v noben pl. razr., dasi so i oni stalni občinski uradniki. Ko mu je pa poročevalec D'Angeli odgovoril, da bi v tem slučaju okrajni zdravniki izgubili svoje konvencije in da so ti zdravniki le provizorno uvrščeni v VII. pl. razr. kajti morejo biti premaknjeni, je dr. Morpurgo odstopil od svojega predloga. — V smislu predloga svetov. Burgstallerja priznal je zbor magistratnim kancelistom (VIII. pl. razr.) naslov oficijala. Zbor je za tem vsprejel čl. 17. pretrgal razpravo o ostalih členih, ter prišel razpravo o tabelarnem pregledu razvrščenja uradnikov po razredih. Tu omenjamo le na kratko, da bodo občinski uradniki razvrščeni v 8 pl. razredov, ki bodo imeli te-le dohodke:

Razred	Letna plača	Plača in kvinkvenij II. kvink.	Plača in kvinkvenij III. kvink.	Stanarina.
I.	gld. 3.500	gld. 4.000	gld. 4.400	gld. 600
II.	2.900	3.200	3.500	500
III.	2.300	2.550	2.800	500
IV.	1.800	2.000	2.200	400
V.	1.400	1.500	1.600	300
VI.	1.100	1.200	1.300	250
VII.	800	900	1.000	200
VIII.	600	650	700	200

Preobširno bi bilo za skromen prostor našega lista, ako bi hoteli navesti, kateri uradniki pridejo v posamične plačilne vrste. Glavna stvar je, da razvidijo i naši čitatelji iz gornje tabele, da gospodje na magistratu niso baš slabo plačani.

O posamičnih točkah te tabele (uvrščena raznih uradnikov), vnela se je podaljša razprava. Nekatere vrste uradnikov uvrstili so iz jedne plačilne vrste v drugo in konečno je zbor vsprejel to razdelitev z omenjenimi spremembami.

Ob 9½ uri je župan pretrgal sejo in določil, da se bode ista nadaljevala naslednji večer. (Poročilo o tej seji objavimo v prihodnjem izdanju. Uredn.)

Rahlo sicer, ali vendar-le! Zadnji „Primorski list“ piše: „Il Popolo“ in „Eco“ sta objavila v zadnjem času dokaj lepih člankov o katoliški ideji na Primorskem. Od svoje strani radi vse podpisemo in radi bi videli, da se vse vresniči. Po naši misli, trebalo bi najprej premagati strah pred „narodnjaki“ in pokazati vsem narodom dobro srce. Tedaj bi nam narodje gotovo zaupali.“

Rahlo sicer ali dobro jo je povedal to pot „Primorski list“. V tem rahlem in le dobrotolnem opominu je pravo za pravo izražena ostra obsodba vse dosedanje taktike gospode laških konservativcev. Razumen človek si ne more drugače tolmačiti te izjave „Primorskega lista“, nego tako, da je bil pri laških konservativcih — in mi se bojimo, da je še — strah pred slovenskimi narodnjaki močnejši od konservativnega prepričanja ter da ta gospoda dosedaj niso kazali jednako dobrega „srca“ do vseh narodnosti.

To je ravno isto, kar mi dosledno grajamo pri laških konservativcih in bomo grajali brezobzirno tudi v bodoče ne glede na to, da nam je naša odkrita beseda doslej donajala od strani konservativcev naslov „radikalcev“ in — da bi več izdalo — tudi „panstavitov“. Mar ni to kričeča nedoslednost, da ista gospoda, ki v teoriji strogo zamečejo „narodni radikalizem“ kot izvor poganstva in vsega zla, da ista gospoda, pravimo, snemljejo v svetem strahu klobuk raz glavo pred Gesslerjevem klobukom italijanskega radikalizma s tem, da včasih molče, včasih pa tudi živo besedo mečejo polna pod nogo onih, ki so se —

boreči se za enakost vseh ljudi pred Bogom in zakoni — postavili po robu istemu skrajnemu in do ekscesa jednostranskemu italijanskemu radikalizmu?! To nedoslednost je obsojati ne le se stališča narodne enakopravnosti, kot jedine podlage za toli zaželjeno sporazumljenje med sodeželani različnega jezika, ampak isto je obsojati tudi se stališča klerikalnega ali verskega, kajti vsi pojavi italijanskega radikalizma značijo golo zanikanje nauk cerkve katoliške.

Zares dobro nam je delo, ko smo pričali oni rahli opomin v „Primorskem listu“ do italijanske kons. gospode. Morda, morda —, da-si, odkrito bode povedano, imamo le malo upanja v to — izdaj ta opomin in s te strani nekoliko več, nego naši protesti. Želeli bi pač bilo to v interesu konservativne strani same. Ali bodisi kakor boče: le ne preveč strahu pred „narodnjaki!“ Tako je zapisano črno na belem v „Primorskem listu“ z dne 6. junija leta 1895 in ta opomin naj blagovole vzeti na znanje v Trstu in v Gorici in v — Ljubljani vsi oni, ki utegnejo iz tega opomina crpiti nekoliko nauka v narodovo in tudi — svojo lastno korist!

„Primorskemu listu“ pa kličemo: Hvala Vam na tej izjavi! Le dosledno naprej v tej smeri!

Vpisovanje in vsprejemni izpiti na tukajšnjem državnem gimnaziju. Vpisovanje na tukajšnjem drž. gimnaziju bode se vršilo za I. razred dne 29. in 30. t. m. od 9. do 12. ure v pisarni ravnateljstva. Novovstopivše učence morajo spremljati stariši ali njih zastopniki. Za novovstopivše je treba predložiti: krstni list, sprichevalo o cepljenih kôzah, in sprichevalo prej obiskovane šole. Vpisnina znaša 3 gld. 10 nč. Ta znesek se povrne, ako učenec propade pri vsprejemnem izpitu. — Vsprejemni izpiti bodo dne 1. in 2. julija od 8. ure dop. naprej.

Nagrobni kameni. Nagrobni kameni in križi, ki so bili v letih 1885-86 odstranjeni raz grobov na pokopališču pri sv. Ani, bodo v kratkem prodani na javni dražbi kot občinska last. Kdor želi reklamovati koji kamen, naj se prijavi pri V. oddelku mestnega magistrata, kjer mora dokazati svojo pravico do reklamovanega predmeta.

K položaju v Ljubljani. Poslednji potres provzročil je toliko škode na nekaterih poslopjih, da se bode morala podreti razna poslopja, ki so bila od „velikonočnega potresa“ sem podprta. — Poslanca in občinske svetovalec Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar sklicujeta za 14. t. m. shod ljubljanskih hišnih posestnikov. Namen temu shodu je opozoriti pravočasno lastnike hiš, kaj jim je storiti glede pričakovane državne podpore.

Poskušen samomor. 19letna šivilja Alojzija Persič, hči pri tukajšnjem tramvaju službojočega voznika Ivana Persiča, stanujoča v ulici Giulia št. 51, hotela si je predvčerajšnjem končati življenje, izpivša steklenico gorjušičnega špirta. Ta rezka pijača jej seveda ni nič kaj prilagla; domačini morali so pozvati zdravnika z zdravniške postaje. Leta je dekleto dal primerno zdravlilo in s tem odklonil vsako nevarnost. Dekle je sicer izjavilo, da je zavžilo ta špirit „po pomoti“, toda verjetnejše je, da si je hotela zavdati zaradi nesrečne ljubezni.

Sodnijsko. 34letni težak Fran Krečič iz Vipave imel bi bil dne 13. maja t. l. na račun svojega gospodarja, trgovca g. Hogeta na južnem kolodvoru plačati svoto 238 gld. Krečič sel je z denarjem v družbi svojih prijateljev veselo iz gostilne v gostilno. Pripetilo se mu je, da je, ko je bil že pijan, zgubil je v Kravosovi gostilni „Pri zlati kroni“ 200 gld., kar smo svoječasno sporočili v našem listu. Gosp. Hoge je dobil ta denar povrnen, torej je trpel le okolo 38 gld. škode. Predvčerajšnjem stal je Krečič pred tukajšnjim deželnim sodiščem, obtožen poneverjenja. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece zapore.

Težak Andrej Kralj sodišču jako dobro znana oseba, vtihotopil se je po noči od 22. na 23. marca t. l. v zvonik cerkve pri sv.

Anastaziji v Brestovici in ukradel v družbi neznanih tovarišev poldrugi meterski stot težak, 200 gld. vreden zvon. Kralj je pozneje zvon razbil in prodal posamične kose. Pri tem so ga zasačili in zaprli. Predvčerajšnjem moral se je kralj zaradi te tatvine in zaradi nekaterih drugih zagovarjati pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Dobil je 3 leta težke ječe, po prestani kazni pa pride pod policijsko nadzorstvo.

Policijsko. 56letna zasebnica Fani Stickler, stanujoča pri listonošu Trevisanu v ulici Rapicio št. 2, šla je predvčerajšnjem ob 3. uri pop. z doma, rekša, da se gre sprehatjati proti sv. Ani. Od te dôle ni se več vrnila. Nje sestra prijavila je policiji, da je slišala, da se je Fani Stickler pri Gradiški samovoljno utopila v Soči. — V hiši št. 306 pri sv. Alojziju so prijeli stražarji mornarja Josipa Martinčiča, kateri je bil pobeglel iz c. in kr. mornarnice.

Koledar. Danes (13.): Sv. Rešnje Telo. Anton Padovanski. — Jutri (14.): Bazilij, škof; Elizej, prorok. — Polna luna. — Solnce izide ob 4 uri 17 min., zatoni ob 7. uri 43 min — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 20.5 stog., ob 2 pop. 25 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 12. Cesar je daroval svoto 5000 gld. ponesrečencem po povodnji okrajov Neunkirchen in Wiener-Neustadt.

Berolin 11. „Berliner Correspondenz“ javlja: Z ozirom na dejstvo, da se je bolezni pri prešičih čisto zaneslo iz Avstrije v Nemčijo, so dobili predsedniki vladnih okrajev ob mejah Avstro-Ogerske ukaz, popolnoma prepovedati uvažanje prasičev iz Avstro-Ogerske.

Trgovinske brojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 7.35-7.37 Pšenica za maj-juni 1896 7.33 do 7.35 Ovas za jesen 5.90-5.98 Rž za jesen 6.29 6.30 Koruza za junij-juli 6.40-6.42 za juli-avgust 6.45-6.47 Pšenica nova od 78 kil. f. 7.35-7.40 od 79 kil. f. 7.40-7.45, od 80 kil. f. 7.45-7.50, od 81 kil. f. 7.50-7.55, od 82 kil. f. 7.55-7.60, lešmen 6.65-6.90; prosa 6.50-6.55 rž nova 6.25-6.30. Trg bolje. Pšenica nesprosnjena. Koruza 10 nč. ceneje. Vreme: lepo.

Praga. Nerazmisljeni sladkor za juni f. 13. —, nova letina 13.40. mirno brez posla.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carina vred, odpošiljatev proceji f. 28.75 29.—. Juni sept. f. 29.25-29.50 Concassé 29.50-— Četvorni 30.50-— V glavah (sodih) 30.75-— Mlačni.

Havre. Kava Santos good average za juni 94.75 za oktober 92.75. mirno.

Hamburg. Santos good average za juni 73.50 september 75.50 december 73.75. mirno.

Dunajska borza 12 junija 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.20	101.35
„ „ „ v srebru	101.30	101.30
Avstrijska renta v zlatu	122.85	123.05
„ „ „ v kronah	101.50	101.50
Kreditne akcije	409.—	407.40
London 10 let	121.50	121.45
Napoleoni	9.63	9.63½
20 mark	11.87	11.86
100 italj. lir	46.—	46.—

Razglas

Dne 20 junija t. l. bode javna dražba v oddajo popraviljanja dveh mostov in dveh trombinov pod Črnkalom, na cesti iz Predloke. Ključna cena je 422 gld., načrt je razpoložen v občinski pisarnici v Dekanah v pregled. Kdor prevzame delo, mora uložiti kavecijo 10 od sto.

Županstvo v Dekanah.



Tinct. chinæ nervotica comp.
Prof. dra. Liebera živce okrepčujoči
ELIKSIR.

Jedino pravi s vrstveno znamko križ in sidro.
Pripravljen po predpisu v lekarni Max Fanta v Trstu. Ta priprava je že več let znana kakor izvrstno živce okrepčujoče sredstvo. Steklenica po gld. 1. 2 in 3.50. Dalje pripravljajo se železodna kapičice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno domače sredstvo. Steklenica 60 nč. in 1 gld. 20 nč. Dobiva se v lekarnah. Glavna zaloga: L. Karna Sevalle v Trstu; dalje: lekarna Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefauplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjevem po 1 gld.

Glavni dobitek:

30.000

Srečke priporočajo: „Il Mercurio“, Girolamo Morpurgo, Mandel & Comp.

zadnji mesec

goldinarjev

vreden